

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

[3804]-101

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-101 : Micro-Economic Analysis—I)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) “Inductive and deductive methods are both needed for economic analysis, as the right foot and the left foot are both needed for walking.” Discuss.

(2) “The consumer’s equilibrium occurs only at a point of tangency between indifference curve and price line.” Discuss. Show how indifference curve analysis is superior to the Marshallian cardinal utility analysis.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) State and explain Prof. Samuelson’s revealed preference theory of demand. Explain the criticism have been levelled on it.

P.T.O.

(2) What is consumer's surplus ? How is consumer's surplus measured with the help of indifference curve ? Critically evaluate the concept of consumers surplus.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) What is Iso-quants ? Explain the properties of Iso-quants.

(2) Explain in brief the law of variable proportion.

(3) Distinguish between economic cost and accounting cost. Which should be taken into account for calculating the economic profit of the firm ? Why ?

(4) What is average, marginal and total revenue ? Illustrate these concepts with the help of curves and suitable numerical examples.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

(1) Importance of micro-economics.

(2) Cross-elasticity of demand.

(3) Internal economies and dis-economies

(4) Long-run average cost curve.

(5) Cobb-Douglas production function.

(6) Static economics.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (1) “ज्याप्रमाणे चालण्यासाठी उजव्या आणि डाव्या अशा दोन्ही पायांची गरज असते त्याप्रमाणे आर्थिक विश्लेषणासाठी आगमन आणि निगमन अशा दोन्ही पद्धती आवश्यक असतात.” चर्चा करा.
- (2) “उपभोक्त्याचा समतोल फक्त समवृत्ती वक्र आणि किंमत रेषा यांच्या स्पर्शबिंदूतच घडून येतो.” चर्चा करा. मार्शल यांच्या संख्यावाचक उपयोगिता विश्लेषणापेक्षा समवृत्ती वक्र विश्लेषण कसे श्रेष्ठ आहे ते दर्शावा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (1) प्रा. सॅम्युलसन यांचा मागणीचा प्रकट पसंती सिद्धान्त सांगा व स्पष्ट करा. त्यावर करण्यात येणाऱ्या टीका स्पष्ट करा.
- (2) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य म्हणजे काय ? समवृत्ती वक्राच्या साहाय्याने उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य कसे मोजतात ? उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य या संकल्पनेचे टीकात्मक मुल्यमापन करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) सम-उत्पादन वक्र म्हणजे काय ? सम-उत्पादन वक्राचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
- (2) बदलत्या प्रमाणाचा नियम थोडक्यात स्पष्ट करा.
- (3) आर्थिक खर्च आणि लेखांतर्गत खर्च यातील फरक सांगा. उद्योगसंस्थेचा आर्थिक नफा मोजण्यासाठी कोणता खर्च विचारात घेतात ? का ?
- (4) सरासरी, सीमान्त आणि एकूण प्राप्ती म्हणजे काय ? ह्या संकल्पना आलेख आणि योग्य सांख्यिकीय उदाहरणाच्या साहाय्याने विशद करा.

4. खालील टीपा प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) सुक्ष्म अर्थशास्त्राचे महत्व
- (2) मागणीची छेदक लवचिकता
- (3) अंतर्गत बचती व तोटे.
- (4) दीर्घकालीन सरासरी खर्च
- (5) कॉब-डग्लस् उत्पादन फलन
- (6) स्थितीशील अर्थशास्त्र.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-102

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-102 : Public Finance)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

(iv) Draw net diagrams wherever necessary.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(i) Explain in detail the Fiscal functions of the Government.

(ii) State and explain the meaning, types and determinants of “Taxable Capacity”.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(i) Explain in detail the principle of Social Cost Benefit Analysis.

(ii) Critically examine the theories of Tax Shifting.

3. Answer the following questions in detail with **250** words each (any *two*) : [20]

(i) The role of Government in Mixed Economy.

(ii) Explain the “Wagner’s Law of Public Expenditure”.

P.T.O.

(iii) Explain “Wiseman-Peacock Hypothesis” of the growth of Public Expenditure.

(iv) Distinguish between Impact and Incidence of Tax.

4. Write short notes on (any four) : [20]

(i) Private Goods and Public Goods

(ii) Benefit principle of Taxation

(iii) Pure theory of Public expenditure

(iv) Types of Incidence

(v) Classification of Public debt

(vi) Public debt Management.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 500 शब्दात लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) शासनाची ‘राजकोषीय कार्ये’ सविस्तर स्पष्ट करा.

(ii) ‘करदेयपात्रता’ याचा अर्थ, करदेयपात्रतेचे प्रकार आणि निर्धारक घटक सांगा व स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 500 शब्दात लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) 'सामाजिक खर्च-लाभ विश्लेषणाचे तत्व' सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

(ii) करसंक्रमनाच्या सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(i) मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सरकारची भूमिका.

(ii) सार्वजनिक खर्चाचा वॅग्नर यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

(iii) "वाईजमन-पिकॉक" यांच्या सार्वजनिक खर्च वृद्धीच्या गृहीत कल्पना स्पष्ट करा.

(iv) 'कराघात' व 'करभार' यातील फरक स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

(i) खाजगी वस्तू आणि सार्वजनिक वस्तू

(ii) करारोपनाचे लाभ तत्व

(iii) सार्वजनिक खर्चाचा शुद्ध सिद्धांत

(iv) करभाराचे प्रकार

(v) सार्वजनिक कर्जाचे वर्गीकरण

(vi) सार्वजनिक कर्ज व्यवस्थापन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-103

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-103 : Agricultural Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]
 - (i) Explain the causes and remedies of low productivity of Indian Agriculture.
 - (ii) What is Green Revolution ? Explain the nature and recent developments in Green Revolution.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]
 - (i) Explain the role of Co-operative Banks in Agricultural Credit System.
 - (ii) Describe the problems of Agricultural Marketing in India.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (i) Evaluate the progress of Indian Agriculture during the period of Five Year Plans.

P.T.O.

- (ii) Describe the food security situation in India.
- (iii) What is Agricultural Management ? State the recent trends in the Agricultural Management.
- (iv) Compare the prices of Agricultural Goods and Industrial Goods in India.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Sources of Irrigation
- (ii) Scope of Biotechnology
- (iii) Unorganised Credit System
- (iv) Types of Agricultural Marketing
- (v) Self-help Group
- (vi) Problems of Agricultural Management.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दात लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (i) भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची कारणे आणि उपाय स्पष्ट करा.
- (ii) हरित क्रांती म्हणजे काय ? हरित क्रांतीचे स्वरूप आणि अलिकडच्या काळातील सुधारणा स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दात लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) शेतीच्या पतव्यवस्थेतील 'सहकारी बँकांची' भूमिका स्पष्ट करा.

(ii) भारतातील शेतमाल विक्रीव्यवस्थेतील समस्या विशद करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(i) पंचवार्षिक योजना काळातील भारतीय शेतीच्या प्रगतीचे मूल्यमापन करा.

(ii) भारतातील 'अन्नसुरक्षेची परिस्थिती' विशद करा.

(iii) शेतीचे व्यवस्थापन म्हणजे काय ? शेती व्यवस्थापनातील अलिकडच्या काळातील प्रवृत्ती सांगा.

(iv) भारतातील शेतमाल आणि औद्योगिक माल यांच्या किंमतीची तुलना करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

(i) जलसिंचनाचे मार्ग

(ii) जैवतंत्रज्ञानाची व्याप्ती

(iii) असंघटीत पतव्यवस्था

(iv) शेतमाल विक्रीव्यवस्थेचे प्रकार

(v) स्वयंसहाय्यता गट

(vi) शेती व्यवस्थापनाच्या समस्या.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-104

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-104 : Indian Economic Policy)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(i) State the nature of unemployment in Indian Economy. Critically evaluate the measures adopted by Government of India to eliminate unemployment.

(ii) Critically examine the Government's policy towards Public Sector since 1992.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(i) Explain in detail Money Market and Capital Market Reforms.

(ii) Describe the role of small scale industries in Indian economy and state the problems faced by small scale industries.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
- (i) Explain demographic features of India.
 - (ii) Comment on the problems associated with privatisation.
 - (iii) Evaluate the Social Infrastructural Development.
 - (iv) What are the problems of labour market in India ?
4. Write short notes on (any *four*) : [20]
- (i) Rural-Urban migration.
 - (ii) Problems related with Agricultural Marketing in India.
 - (iii) Energy problems in India.
 - (iv) Growth and Pattern of Industrialization.
 - (v) Nature of poverty in India.
 - (vi) Liberalization.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - (iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
 - (iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **500** शब्दात लिहा (कोणताही **एक**) : [20]
- (i) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील बेरोजगारीचे स्वरूप सांगा. बेरोजगारी कमी करण्यासाठी भारत सरकारने योजलेल्या विविध उपायांचे टीकात्मक मुल्यमापन करा.
 - (ii) 1992 नंतर सार्वजनिक क्षेत्रासंबंधीच्या शासनाच्या धोरणांचे टीकात्मक परीक्षण करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 500 शब्दात लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (i) नाणेबाजार आणि भांडवल बाजार सुधारणा सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- (ii) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील लघुउद्योगांची भूमिका विशद करा. लघुउद्योगांना भेडसावणाऱ्या समस्या सांगा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) भारताच्या लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (ii) खाजगीकरणाशी संबंधित समस्यांवर भाष्य करा.
- (iii) सामाजिक संरचनेच्या विकासाचे मूल्यमापन करा.
- (iv) भारतीय श्रमबाजाराच्या समस्या काय आहेत ?

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) ग्रामीण-शहरी स्थलांतर.
- (ii) भारतीय कृषिबाजारासंदर्भातील समस्या.
- (iii) भारतातील उर्जा समस्या.
- (iv) औद्योगिकीकरणाची वाढ व आकृतिबंध.
- (v) भारतातील दारिद्र्याचे स्वरूप.
- (vi) उदारीकरण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-105

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-105 : Labour Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to-the-point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the nature, scope and importance of labour economics.

(ii) Critically examine the Marginal Productivity Theory of Wages.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) State the approaches to labour migration. Explain the effects of labour migration.

(ii) Explain the growth, structure and achievement of labour union in India.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the exit policy of labour.

P.T.O.

- (ii) What are the causes of low labour turnover in India ?
- (iii) State the recommendation of Second National Commission on labour.
- (iv) Explain the rural sector wage determination.

4. Write short notes (any four) : [20]

- (i) Tripartism
- (ii) Minimum wage
- (iii) Peculiarities of labour
- (iv) Safety nets
- (v) Urban sector wage determination
- (vi) Collective bargaining.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) श्रम अर्थशास्त्राचे स्वरूप, व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा.
- (ii) वेतनाच्या सीमांत उत्पादकता सिद्धांताचे टीकात्मक परिक्षण करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) श्रमिकांच्या स्थलांतराचे दृष्टीकोन सांगा. श्रमिक स्थलांतराचे परिणाम स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील कामगार संघटनांचा विकास, रचना व कामगिरी स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) कामगारांचे निर्गमन धोरण स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील श्रमिक उलाढाल कमी असण्याची कारणे कोणती ?
- (iii) दुसऱ्या राष्ट्रीय श्रम आयोगाच्या शिफारशी सांगा.
- (iv) ग्रामीण क्षेत्रातील वेतन निश्चिती स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (i) त्रिस्तरिय लवाद
- (ii) किमान वेतन
- (iii) श्रमाची वैशिष्ट्ये
- (iv) सुरक्षित जाळे
- (v) नागरी क्षेत्रातील वेतन निश्चिती
- (vi) सामुहिक सौदाशक्ती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-106

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-106 : Cooperation—Theory and Practice)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Discuss the importance and characteristics of Cooperation.

(ii) Explain in detail the provisions of Maharashtra Cooperative Act, 1960.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is Audit System ? Explain in detail the objectives of Cooperative audit system.

(ii) Critically examine the role played by International Cooperative Alliance in the development of Cooperative Movement.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the history and growth of Cooperative Movement in India.

P.T.O.

- (ii) Explain the role of 'Regional Rural Banks' in Rural Credit.
- (iii) Examine the role of Cooperatives in the development of Japan.
- (iv) Explain the features of Cooperative Act, 1904.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Principles of Cooperation
- (ii) Need of Cooperative Training
- (iii) Functions of Cooperative Auditor
- (iv) Problems of Cooperative Sugar Industry in Maharashtra
- (v) Progress of Urban Cooperative Banks in Maharashtra
- (vi) Need of Cooperative Supervision.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

(i) सहकाराचे महत्व आणि वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

(ii) 1960 च्या महाराष्ट्र सहकारी कायद्यातील तरतुदी सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) लेखा परीक्षण पद्धती म्हणजे काय ? सहकारी लेखा परीक्षण पद्धतीचे उद्देश सविस्तर स्पष्ट करा.

(ii) सहकारी चळवळीच्या विकासामधील आंतरराष्ट्रीय सहकारी संस्थांच्या महासंघाच्या भूमिकेचे टीकात्मक परीक्षण करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(i) भारतातील सहकारी चळवळीचा इतिहास आणि वृद्धी स्पष्ट करा.

(ii) ग्रामीण पतपुरवठ्यातील 'प्रादेशिक ग्रामीण बँकांची' भूमिका स्पष्ट करा.

(iii) जपानच्या विकासामधील सहकारी संस्थांच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.

(iv) सहकारी कायदा, 1904 ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

(i) सहकाराची तत्वे

(ii) सहकारी प्रशिक्षणाची गरज

(iii) सहकारी लेखा परीक्षकाची कार्ये

(iv) महाराष्ट्रातील सहकारी साखर उद्योगाच्या समस्या

(v) महाराष्ट्रातील नागरी सहकारी बँकांची प्रगती

(vi) सहकारी पर्यवेक्षणाची आवश्यकता.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

[3804]-107

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-107 : Mathematical Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

(v) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Answer the following questions (any *one*) :

[20]

(i) Given the matrix

$$X = \begin{pmatrix} 1 & 4 & 2 \\ -1 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \end{pmatrix},$$

show that :

$$X X^{-1} = I_3.$$

P.T.O.

(ii) Given the demand function of two commodities as :

$$Q_1 = 2000 + \frac{400}{P_1 + 3} - 50 P_2$$

$$Q_2 = 2000 - 100 P_2 + \frac{500}{P_1 + 4}$$

(a) Find the nature of commodity.

(b) Calculate the four partial elasticities of demand at $P_1 = 5$ and $P_2 = 1$.

2. Answer the following questions (any one) : [20]

(i) A firm faces the production function $Q = 12 K^{0.4} L^{0.4}$ and can buy the inputs K and L at prices per unit of Rs. 40 and 5 respectively. If it has a budget of Rs. 800 what combination of K and L should it use in order to produce the maximum possible output ?

(ii) A firm operates with the total cost (TC) function,

$$TC = 50 + 0.4q^2$$

and is a monopoly facing a demand schedule

$$P = 360 - 2.1q.$$

What will happen to the equilibrium values if the following different forms of tax were imposed on the firm ?

3. Answer the following questions (any two) :

[20]

(i) Evaluate

$$\int \frac{dx}{x(x^n + 1)}.$$

(ii) A monopoly firm faces the demand schedule

$$P = 460 - 2q$$

and the cost schedule $TC = 20 + 0.5q^2$. How much should it sell to maximise profit and what will maximum profit be?

(All costs and prices are in Rupees).

(iii) Derive the inverse matrix A^{-1} when

$$A = \begin{pmatrix} 25 & 15 \\ 10 & 8 \end{pmatrix}.$$

(iv) A profit making company wants to launch a new product. It observes that the fixed cost of the new product is Rs. 35,000 and the variable cost per unit is Rs. 500. The revenue function for the sale of 'x' units is given by :

$$5000x - 100x^2$$

Find :

(a) Profit function

(b) Break-even values

(c) The values of 'x' that results in a loss.

4. Answer the following questions (any *four*) :

[20]

(i) Evaluate :

$$|E| = \begin{vmatrix} 4 & 3 & 10 \\ 7 & 0 & 3 \\ 12 & 2 & 5 \end{vmatrix}.$$

(ii) A firm has to pay fixed costs of Rs. 1500 + 60 Q, how much can it produce for a budget of Rs. 4,800 ?

(iii) A firm's manufacturing system requires two processes for each unit produced process involves a TC function as,

$$TC_A = 650 + 15 Q$$

and process involves for B, a TC function,

$$TC_B = 220 + 45 Q.$$

What is the composite total cost function ?

(iv) If

$$MR = 520 - 3q^{0.5},$$

what is the corresponding TR function ?

(v) How much interest will be earned on Rs. 400 invested for two years at 0.5% ?

(vi) Evaluate

$$\sum_{i=2}^5 \overset{\circ}{a} (2^i).$$

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-108

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-108 : Demography)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) State and explain the various components of population growth and their interdependence.

(ii) State the concept of quality of population and explain the factors affecting the quality of population.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the growth of population in developed countries.

(ii) Examine the population trends in recent years in India.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Critically examine the Malthus' Theory of Population.

(ii) Critically examine the Optimum Theory of Population.

P.T.O.

(iii) State and explain the policy regarding nutrition, education and training in India.

(iv) State the population explosion in World.

4. Write short notes on (any four) : [20]

(i) Meaning and importance of Demography

(ii) Infant mortality

(iii) Health Policy in India

(iv) Women empowerment

(v) Growth of population in developing countries

(vi) Gender equality ratio.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) लोकसंख्या वृद्धीचे विविध घटक सांगून त्यांचे परस्परावलंबित्व स्पष्ट करा.

(ii) लोकसंख्येची गुणवत्ता ही संकल्पना सांगा आणि लोकसंख्येच्या गुणवत्तेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) विकसित देशातील लोकसंख्या वृद्धी स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील लोकसंख्येच्या अलिकडील काळातील प्रवृत्तीचे परिक्षण करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) माल्थसच्या 'लोकसंख्या सिद्धांता'चे टीकात्मक परिक्षण करा.
- (ii) लोकसंख्येच्या 'पर्याप्त सिद्धांता'चे टीकात्मक परिक्षण करा.
- (iii) भारतातील लोकांचा पोषण आहार, शिक्षण आणि प्रशिक्षण धोरण सांगा व स्पष्ट करा.
- (iv) जगातील लोकसंख्या प्रस्फोट सांगा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) लोकसंख्या शास्त्राचा अर्थ आणि महत्व
- (ii) बालमृत्यु
- (iii) भारतातील आरोग्य धोरण
- (iv) महिला सबलीकरण
- (v) विकसनशील देशातील लोकसंख्या वृद्धी
- (vi) लिंग गुणोत्तर समानता.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-201

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-201 : Micro-Economic Analysis-II)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to-the-point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the main features of perfect competition and state how firm attained short-run equilibrium under perfect competition.

(2) Critically examine kinked demand curve in oligopoly.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the features of monopolistic competition. How is price and output determined under monopolistic competition ?

(2) Critically examine Marginal Productivity Theory of Distribution.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

- (1) Explain the Cournot's model of oligopoly.
- (2) Explain the dynamic theory of profit.
- (3) Explain Williamson's managerial model of the firm.
- (4) State and explain Pigou's theory of Welfare Economics.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Collective bargaining.
- (2) Conditions of Pareto optimality
- (3) Duopoly
- (4) Regulation of monopoly
- (5) Price discrimination.
- (6) Baumol's sales revenue maximization

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) पूर्ण स्पर्धेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा व पूर्ण स्पर्धेत उद्योगसंस्था अल्पकालीन समतोल कसा साध्य करते ते सांगा.
- (2) अल्प विक्रेताधिकारातील बाक्दार मागणी वक्राचे टीकात्मक परिक्षण करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एक** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्य सांगा. मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेत किंमत व उत्पादन निश्चिती कशी होते ?
- (2) विभाजनाच्या सीमांत उत्पादकता सिद्धांताचे टीकात्मक परिक्षण करा.

3. खालीलपैकी प्रत्येकी **250** शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही **दोन**) : [20]

- (1) 'कुर्नाट'चे अल्पविक्रेताधिकाराचे प्रतिमान स्पष्ट करा.
- (2) नफ्याचा गतिमान सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (3) विलयमसूनचे व्यवसायसंस्थेचे व्यवस्थापकीय प्रतिमान स्पष्ट करा.
- (4) पिगुचा कल्याणकारी अर्थशास्त्राचा सिद्धांत सांगा व स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही **चार**) : [20]

- (1) सामुहिक सौदाशक्ती
- (2) पॅरेटोच्या पर्याप्ततेच्या अटी
- (3) द्विविक्रेताधिकार
- (4) मक्तेदारीचे नियंत्रण
- (5) मुल्यभेद
- (6) बाऊमोलचे विक्री-प्राप्ती महत्तमीकरण प्रतिमान.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-202

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-202 : Indian Public Finance)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to-the-point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the economic classification of budget.

(2) Explain the trends in expenditure of State Government since 1991.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is fiscal policy ? Explain in detail the objectives of India's fiscal policy.

(2) Explain the interdependence of monetary and fiscal policies in India.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) "Burden of public debt on Indian economy is increasing." Comment.

(2) Critically examine the recommendations of Twelfth Finance Commission.

P.T.O.

- (3) State and explain the principles of federal finance in India.
- (4) Explain the provisions of transfer of resources from union to states.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Presentation of budget
- (2) Reforms in direct taxes
- (3) Automatic stabilizers
- (4) Indicators of Indian fiscal imbalance
- (5) Deficit financing
- (6) Centre-State conflicts on finance.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका बघावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (1) अंदाजपत्रकाचे आर्थिक वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- (2) 1991नंतरच्या काळातील राज्य सरकारच्या खर्चातील प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

- (1) राज्यवित्तीय धोरण म्हणजे काय ? भारताच्या राज्यवित्तीय धोरणाची उद्दिष्ट्ये विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- (2) भारतातील चलनविषयक व राज्यवित्तीय धोरण यांचे परस्परावलंबन स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) “भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील सार्वजनिक कर्जाचा भार वाढत आहे.” चर्चा करा.
- (2) बाराव्या वित्त आयोगाच्या शिफारशींचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- (3) भारतातील संघराज्य वित्तप्रणालीची तत्वे सांगा व स्पष्ट करा.
- (4) केंद्राकडून राज्यांकडे हस्तांतरित होणाऱ्या साधनांच्या तरतूदी विषयी चर्चा करा.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) अंदाजपत्रकाचे सादरीकरण
- (2) प्रत्यक्ष करातील सुधारणा
- (3) स्वयंचलीत स्थिरके
- (4) भारतीय वित्तीय असमतोलचे निर्देशक
- (5) तुटीचा अर्थभरणा
- (6) केंद्र-राज्य वित्तीय संघर्ष.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-203

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-203 : Indian Agricultural Problems and Policies)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Review the recent Indian Agricultural Labour Policy.

(ii) Discuss the EXIM policy of 2004 to 2009.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Discuss the problems of agricultural labour in India.

(ii) Explain the agricultural problems in Maharashtra State.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain recent SEZ policy in India.

(ii) Explain the causes of low efficiency of agricultural labour in India.

P.T.O.

- (iii) Explain the problems of agricultural exports in India.
- (iv) Explain the impact of mechanization on agricultural labour in India.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Employment Guarantee Scheme
- (ii) W.T.O. and Indian agriculture
- (iii) Efficiency of service sector in relation to agriculture
- (iv) Agricultural policy of Maharashtra
- (v) Recent changes in fruits export policy
- (vi) Agricultural subsidies.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) अलिकडील भारतीय शेतमजूर धोरणाचा आढावा घ्या.

(ii) निर्यात-आयात धोरण 2004-2009 ची चर्चा करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) भारतातील शेतमजुरांच्या समस्यांची चर्चा करा.
- (ii) महाराष्ट्र राज्यातील शेतीविषयक समस्या स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) भारतातील अलिकडील विशेष आर्थिक क्षेत्र (SEZ) धोरण स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील शेतमजुरांच्या अल्प कार्यक्षमतेची कारणे स्पष्ट करा.
- (iii) भारतातील कृषि निर्यातीच्या समस्या स्पष्ट करा.
- (iv) यांत्रिकीकरणाचे भारतातील शेतमजुरांवरील परिणाम स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) रोजगार हमी योजना
- (ii) जागतिक व्यापार संघटना आणि भारतीय शेती
- (iii) शेतीच्या संदर्भातील सेवा क्षेत्राची कार्यक्षमता
- (iv) महाराष्ट्राचे कृषि धोरण
- (v) फळे निर्यात धोरणातील अलिकडील बदल
- (vi) शेतीविषयक अनुदाने.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-204

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-204 : Industrial Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the role of public sector in Indian economy. What are its problems ?

(ii) Give a brief account of industrial imbalance in India. What are its causes ?

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Discuss in detail the factors affecting industrial productivity.

(ii) Discuss the need of foreign capital in Indian economy. Comment on government's policy towards foreign capital since 1991.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the broad features of Industrial Policy of 1956.

(ii) Evaluate the advantages of MNCs in Indian economy.

P.T.O.

- (iii) Explain 'Sargent Florence' theory of Industrial Location.
(iv) Explain the problems of external commercial borrowings.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Scope of Industrial Economics
(ii) Type of Industrial Combination
(iii) Tools of productivity
(iv) Role of public Sector Banks in Industrial Finance
(v) Broad features of Industrial Policy 1991
(vi) Agglomeration and deglomeration.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांपैकी एकाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील सार्वजनिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. त्याच्या समस्या कोणत्या आहेत ?
(ii) भारतातील औद्योगिक असमतोलाचा थोडक्यात आढावा द्या. त्याची कारणे कोणती आहेत ?

2. खालील प्रश्नांपैकी एकाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) औद्योगिक उत्पादकतेवर परिणाम करणाऱ्या घटकांची सविस्तर चर्चा करा.
- (ii) भारतीय अर्थव्यवस्थेमधील परकीय भांडवलाच्या गरजेची चर्चा करा. 1991 पासून परकीय भांडवला संबंधी सरकारच्या धोरणावर भाष्य करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) 1956 च्या औद्योगिक धोरणाची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (ii) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या फायद्यांचे परीक्षण करा.
- (iii) 'सार्जंट फ्लॉरेन्स' यांचा औद्योगिक स्थानियीकरणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (iv) परकीय व्यापारी कर्ज उभारणीच्या समस्या स्पष्ट करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती
- (ii) औद्योगिक संयुक्तीकरणाचे प्रकार
- (iii) उत्पादकता वाढीची साधने
- (iv) औद्योगिक वित्त पूरवठ्यातील सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांची भूमिका
- (v) 1991 च्या औद्योगिक धोरणाची ठळक वैशिष्ट्ये
- (vi) उद्योगसंस्थांची केंद्रिकरण व विकेंद्रिकरणाची प्रवृत्ती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-205

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-205 : Rural Development)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) What is Rural Development ? Explain V.M. Dandekar's approach of rural development. What are its drawbacks ?

(ii) Explain the nature and scope of rural indebtedness in India. Evaluate the role of self help group in eliminating rural indebtedness in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Discuss the role of irrigation, rural electrification and rural transport in rural development.

(ii) Assess the role of Employment Guarantee Scheme and Training Rural Youth for Self-Employment in rural development.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the scope and importance of rural development.

(ii) Comment on achievements of Green Revolution in India.

P.T.O.

(iii) Examine the role of rural industrialisation in eliminating rural unemployment in India.

(iv) Give a brief outline of Tribal Development Programme in India.

4. Write short notes on (any four) : [20]

(i) Structure of Rural Economy in India

(ii) Agricultural growth in India since 1991

(iii) Agrarian Reforms and Rural Development

(iv) Causes of Rural Unemployment in India

(v) Marginal Farmers Development Agency (MFDA)

(vi) National Rural Employment Guarantee Programme.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांपैकी एकाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) ग्रामीण विकास म्हणजे काय ? वि. म. दांडेकर यांचा ग्रामीण विकासाचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा या दृष्टीकोनाचे दोष कोणते आहेत ?

(ii) भारतातील ग्रामीण कर्जबाजारीपणाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा. भारतातील ग्रामीण कर्ज बाजारीपणा कमी करण्यातील स्वयंसहाय्यता गटांच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.

2. खालील प्रश्नांपैकी एकाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) जलसिंचन, ग्रामीण विद्युतीकरण आणि ग्रामीण वाहतूक व्यवस्था यांच्या ग्रामीण विकासातील भूमिकेची चर्चा करा.
- (ii) रोजगार हमी योजना (EGS) आणि ट्रायसेम (TRYSEM) यांच्या ग्रामीण विकासातील भूमिकेचे मूल्यमापन करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) ग्रामीण विकासाची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.
- (ii) भारतातील हरित क्रांतीच्या फलीतांवर भाष्य करा.
- (iii) भारतातील ग्रामीण बेकारी कमी करण्यातील ग्रामीण औद्योगिकरणाच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.
- (iv) भारतातील आदिवासी विकास योजनांचा थोडक्यात आढावा द्या.

4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) भारतातील ग्रामीण अर्थव्यवस्थेची रचना
- (ii) 1991 पासूनची भारतातील शेतीक्षेत्राची वृद्धी
- (iii) शेती सूधारणा आणि ग्रामीण विकास
- (iv) भारतातील ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे
- (v) सीमांत शेतकरी विकास संस्था (MFDA)
- (vi) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—2

[3804]-206

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-206 : Computer Application in Economic Analysis)

(2008 PATTERN)

Time : 2½ Hours

Maximum Marks : 60

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to-the-point.

1. Attempt any *one* of the following : [15]

(1) What is internet ? How can you use internet for online shopping ?
Explain the advantages and disadvantages of online shopping.

(2) What is electronic trading ? Explain different steps of trade cycle.

2. Attempt any *one* of the following (A or B) :

(A) (1) Explain B2B model with suitable example. [8]

(2) Explain the uses of Internet. [7]

Or

(B) (1) What is network ? Explain the application of network. [8]

(2) What is operating system ? Explain the features provided by windows XP. [7]

P.T.O.

3. Attempt any *three* of the following : [15]
- (1) What is the difference among hardware, software and firmware ?
 - (2) Explain any *two* network topologies.
 - (3) Explain with suitable example the following MS-Excel function :
 - (i) sum
 - (ii) if
 - (4) What is printer, plotters and scanner ?
 - (5) Explain how digital signature provides security.

4. Attempt any *three* of the following : [15]
- (1) Explain different types of menu in Windows XP.
 - (2) List the different techniques used for authentication.
 - (3) What are the applications of B2C model ?
 - (4) Define :
 - (i) Cell
 - (ii) Formula cell
 - (iii) Range of cell
 - (iv) Address of cell
 - (v) Formatting of cell in MS-Excel.
 - (5) Explain the advantages of CD ROM over hard disk and floppy disk.

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010**ECONOMICS****(EC-207 : Statistical Techniques)****(2008 PATTERN)****Time : Three Hours****Maximum Marks : 80****N.B. :—** (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

1. Attempt any *one* out of two : [20]

(1) Construct a frequency table for the following data regarding annual profits (Rs. in lakhs) in 50 firms, taking 25–34, 35–44 etc as class intervals. Construct a less than ogive and find :

(i) Number of firms having profit between 37 lakhs and Rs. 58 lakhs.

(ii) Profit above which 10% of the firms will have there profits.

(iii) Middle 50% profit group :

28	35	61	29	36	48	57	67	69	50
48	40	47	42	41	37	51	62	63	33
31	32	35	40	38	37	60	51	54	56
37	46	42	38	61	59	58	44	39	57
38	44	45	45	47	38	44	47	47	64

P.T.O.

(2) Find the proportion of items lying within :

(i) Mean $\pm s$ and

(ii) Mean

of the following distribution :

Class	Frequency
11—12	05
13—14	426
15—16	720
17—18	741
19—20	665
21—22	395
23—24	38
25—26	08
27—28	05
29—30	07

2. Attempt any *one* out of the two : [20]

(1) The mean and variance of a binomial distribution are 3 and 2 respectively. Find the probability that the variate takes values :

(i) Less than or equal to two

(ii) Greater than or equal to 7.

(2) Compute the quadratic trend of the form :

$$y = a + bx + cx^2$$

for the data showing the production of an item over a seven year period :

Year	Production (in 1000 tons)
1985	10
1986	11
1987	12
1988	09
1989	10
1990	13
1991	11

3. Attempt any *two* of the following four : [20]

(1) Calculate the coefficient of correlation for the ages of husbands and wives :

Ages of Husbands	Ages of Wives
23	18
27	22
28	23
29	24
30	25
31	26
33	28
35	29
36	30
39	32

- (2) The research unit in an organisation wishes to determine whether scores on the scholastic aptitude test are different for male and female applicants. Random samples of applicants file are taken and summarized as below :

Applicants

Female

$$\bar{X} = 502.1$$

$$\text{S.D.} = 86.2$$

$$n = 399$$

Male

$$\bar{X} = 510.5$$

$$\text{S.D.} = 90.4$$

$$n = 204$$

Using the above sample data test the null hypothesis that the average score is the same for population of male and female applicants. Use 5% significance level and assume that the scores are normally distributed in each case.

- (3) In a city, 325 men out of 600 men were found to be smokers. Does this information supports the conclusion that the majority of men in this city are smokers ? (State the hypothesis clearly and test it at 5% and 1% level of significance)
Comment.
- (4) The mean life of a sample of 10 electric bulbs was found to be 1456 hours with a standard deviation of 423 hours. A second sample of 17 bulbs chosen from a different batch showed a mean life of 1280 hours with standard deviation 398 hours. Is there a significant difference between mean lives of the two batches of bulbs ?

4. Attempt any *four* out of the six : [20]
- (1) Discuss the large sample test for testing the equality of two population means.
 - (2) Explain the difference between statistic and parameter as used in sampling survey.
 - (3) Cost of living index numbers is essentially a consumer price index. Discuss.
 - (4) Write merits and demerits of arithmetic mean.
 - (5) What is meant by time series analysis ? Discuss its importance in business.
 - (6) In a single throw with two unbiased dice find the probability of throwing :
 - (i) Five
 - (ii) Eight.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-208

M.A. (Part I) (Second Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-208 : Community Development and Planning)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(1) Elaborate the Schumpeterian theory of underdevelopment.

(2) State and explain the interdependence of Social Development and Environment.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(1) Explain in detail the India's population policy.

(2) What is Social Planning ? Explain the need of social planning.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the Marxian theory of social development.

(2) Explain the foundations of social theory.

P.T.O.

- (3) Discuss the international population policy.
- (4) Explain the concept of social development in terms of redistribution of income and basic human needs.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Social Capital
- (2) Social Investment and Economic Growth
- (3) Planning and Aid
- (4) Social Planning
- (5) Collective Behaviour Theory
- (6) Guided Development.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 500 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणत्याही एक) : [20]

- (1) शुम्पीटर यांचा अल्पविकासाचा सिद्धांत विशद करा.
- (2) सामाजिक विकास आणि पर्यावरण यांच्यातील परस्परावलंबित्व सांगा व स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 500 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणत्याही एक) : [20]

- (1) भारताचे लोकसंख्याविषयक धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.
- (2) सामाजिक नियोजन म्हणजे काय ? सामाजिक नियोजनाची गरज स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) मार्क्सचा सामाजिक विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) सामाजिक सिद्धांताचे आधार विशद करा.
- (3) आंतरराष्ट्रीय लोकसंख्याविषयक धोरणाची चर्चा करा.
- (4) उत्पन्नाचे पुनर्वाटप आणि मुळभूत मानवी गरजा या संदर्भात सामाजिक विकास संकल्पना स्पष्ट करा.

4. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) सामाजिक भांडवल
- (2) सामाजिक गुंतवणूक आणि आर्थिक वृद्धी
- (3) नियोजन आणि मदत
- (4) सामाजिक नियोजन
- (5) सामूहिक वर्तनाचा सिद्धांत
- (6) निर्देशीत विकास.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-301

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-301 : Macro Economic Analysis-I)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is circular flow of income ? Explain with diagrams various withdrawals and injections in the circular flow of income.

(2) What is marginal efficiency of capital ? Explain short-run and long-run factors affecting marginal efficiency of capital.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain critically the Permanent Income Hypothesis in consumption.

(2) What is meant by supply of money ? Explain fully the components of supply of money.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(1) Explain various concepts of National Income.

(2) Explain the types of consumption function.

P.T.O.

- (3) Explain the working of accelerator.
- (4) Explain the determinants of High Powered Money.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Friedman's theory of demand for money
- (2) R.B.I.'s approach of money supply
- (3) Relative Income Hypothesis
- (4) Circular flow of income in two sector economy
- (5) Money multiplier
- (6) Implications of Keynes' consumption.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावी.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह म्हणजे काय ? उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहातील विविध प्रकारची गळती आणि भर आकृतीच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.
- (2) भांडवलाची सिमांत कार्यक्षमता म्हणजे काय ? भांडवलाच्या सिमांत कार्यक्षमतेवर परिणाम करणारे अल्पकालीन आणि दिर्घकालीन घटक स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) उपभोगातील स्थायी उत्पन्न गृहितकाचे स्पष्टीकरण द्या.
- (2) पैशाचा पुरवठा म्हणजे काय ? पैशाच्या पुरवठ्याचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तर प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
- (2) उपभोग फलनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- (3) प्रवेगाची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.
- (4) उच्च शक्ती पैशाचे निर्धारक स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) फ्रिडमनचा पैशाच्या मागणीचा सिद्धांत
- (2) पैशाच्या पुरवठ्याविषयीचा भारतीय रिझर्व बँकेचा दृष्टीकोन
- (3) सापेक्ष उत्पन्न परिकल्पना (गृहितक)
- (4) द्वि-क्षेत्रीय अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह
- (5) पैसा गुणक
- (6) केन्सच्या उपभोग फलनाचे अन्वयार्थ.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-302

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-302 : Economics of Growth)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is economic growth ? Explain the factors affecting on economic growth.

(2) Critically evaluate the Malthusian theory of economic growth.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Critically evaluate the Kaldor's model of Distribution.

(2) Examine growth model of the golden rule of accumulation.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Evaluate the contribution of Schumpeter in the development of capitalist economy.

(2) Explain the theory of social change.

P.T.O.

- (3) Evaluate Mrs. Joan Robinson's growth model.
- (4) Explain the role of money in economic growth.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (1) Impact of market imperfection on economic growth
- (2) Technology and economic growth
- (3) Embodied technical progress
- (4) Capital controversy
- (5) Patinkin model on endogeneous growth
- (6) Intellectual capital.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(iv) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **500** शब्दांत लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

- (1) आर्थिक वृद्धी म्हणजे काय ? आर्थिक वृद्धीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- (2) माल्थस यांच्या आर्थिक वृद्धीच्या सिद्धांताचे टीकात्मक मुल्यमापन करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **500** शब्दांत लिहा (कोणताही **एक**) : [20]

- (1) कॅल्डार यांच्या विभाजनाच्या प्रतिमानाचे टीकात्मक मुल्यमापन करा.
- (2) संचयाच्या सुवर्णयुगाच्या वृद्धी प्रतिमानाचे परीक्षण करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेच्या विकासातील शुम्पीटर यांच्या योगदानाचे मुल्यमापन करा.
- (2) सामाजिक बदलाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (3) श्रीमती जोन् रॉबिन्सन यांच्या वृद्धी प्रतिमानाचे मुल्यमापन करा.
- (4) आर्थिक वृद्धीतील पैशाची भुमिका स्पष्ट करा.

4. खालील टीपा प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) बाजारातील अपूर्णतेचा आर्थिक वृद्धीवरील परिणाम
- (2) तंत्रज्ञान आणि आर्थिक वृद्धी
- (3) तंत्रज्ञानयुक्त प्रगती
- (4) भांडवल विरोधाभास
- (5) पॅटन्किन यांचे एतदेशिय वृद्धीचे प्रतिमान
- (6) बौद्धिक भांडवल.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-303

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-303(A) : Research Methodology)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Define Research. Explain the nature and utility of research in social science.

(ii) What is sampling ? Explain the techniques of Sampling.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Describe fully the stages in report writing.

(ii) Explain the significance and stages of Research design.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the various stages of testing Hypothesis.

(ii) What are the measures of Central Tendencies ?

P.T.O.

- (iii) Explain the process of Interview.
(iv) Explain the importance of graph and diagrams.

4. Write short notes on **100** words each (any *four*) : [20]

- (i) Size of sample
(ii) Dispersion
(iii) Historical method in research
(iv) Characteristics of a good questionnaire
(v) Use of computer in data processing
(vi) Advantages of case study method.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही **एक** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

(i) संशोधनाची व्याख्या द्या. सामाजिक शास्त्रातील संशोधनाचे स्वरूप व उपयुक्तता स्पष्ट करा.

(ii) नमुना निवड म्हणजे काय ? नमुना निवड पद्धतीची तंत्रे स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

(i) संशोधन अहवाल लिखाणाच्या विविध टप्प्यांचे सविस्तरपणे वर्णन करा.

(ii) संशोधन आराखड्याचे महत्व व टप्पे स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(i) गृहीतकृत्य परिक्षणाच्या विविध पायांच्या स्पष्ट करा.

(ii) केंद्रिय प्रवृत्तीची मोजमापके कोणती ?

(iii) मुलाखतीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

(iv) आलेख व आकृत्यांचे महत्व स्पष्ट करा.

4. खालील टीपा प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा (कोणतेही चार) : [20]

(i) नमुन्याचा आकार

(ii) विचलन

(iii) संशोधनातील ऐतिहासिक पद्धत

(iv) उत्कृष्ट प्रश्नावलीची वैशिष्ट्ये

(v) तथ्य प्रक्रियासाठी संगणकाचा उपयोग

(vi) विशिष्टाभ्यास पद्धतीचे फायदे.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—4

[3804]-304

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

EC-303(B) : Econometrics

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Use of calculator is allowed.

1. Answer any *one* of the following questions :

[20]

(i) The following data were collected from five different plants in a certain industry :

Production (x)	Total Cost (y)
12	80
4	44
6	51
11	70
8	61

P.T.O.

- (a) Estimate the linear total cost function $y = a + bX$ for the industry.
- (b) What is the economic significance of the estimates of a and b ?
- (c) Test the significance of b at 5% level of significance, given that $t_{(3,0.05)} = 3.182$.
- (d) Also construct 95% confidence interval for b .
- (ii) Consider the following model of demand and supply :

$$Q_d = a_1 + b_1P + c_1Y$$

$$Q_s = a_2 + b_2P + c_2Z$$

and $Q_d = Q_s$

where Q_d = Quantity demanded; Q_s = Quantity supplied

P = price Y = disposable income

Z = cost of major raw material

Y and Z are exogenous variables.

Determine the reduced form of these equations.

2. Answer any *one* of the following questions : [20]

- (i) For the following aggregate model for the economy :

$$C_t = a_1 + a_2 D_t + U_{1t}$$

$$I_t = b_1 + b_2 Y_t + b_3 Y_{t-1} + U_{2t}$$

$$Y_t = D_t + T_t$$

$$Y_t = C_t + I_t + G_t$$

The variables C_t , D_t , I_t , Y_t are endogenous and T_t and G_t are exogenous. Comment on the identifiability of the first two structural equations giving reasons.

(ii) What are dummy variables ? How can they be incorporated in a regression model ? Also discuss the study of interaction effect using dummy variables.

3. Answer any *two* of the following questions : [20]

(i) State and explain features of the logit model.

(ii) Write a detailed note on 'Heteroscedasticity'.

(iii) Discuss different approaches to economic forecasting.

(iv) Explain what is identification of an equation. Explain Rank and Order conditions of identification of an equation in simultaneous equations model.

4. Answer any *four* of the following questions : [20]

(i) State the principle of least squares. How is it used to fit the equation of the form :

$$Y = a + b.X$$

(ii) Explain hypothesis testing in multiple regression.

- (iii) State clearly the assumptions of classical linear regression model.
- (iv) What is multicollinearity ? What are the sources of multicollinearity ?
- (v) What is an integrated stochastic process ? State properties of integrated time series ?
- (vi) In a data of quarterly sale of washing machines how many dummy variables are required to be incorporated in the model. How would you interpret their coefficients ?

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-305

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(Optional Paper)

(EC-304 : Banking and Financial Institutions)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Explain the structure and functions of the Financial System in India
 - (ii) Explain the structure and working of Co-operative Banks in India.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Evaluate the functions and role of the Industrial Credit and Investment Corporation of India (ICICI).
 - (ii) Review critically the functions and working of International Monetary Fund (I.M.F.).

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
 - (i) Explain the evolution of State Bank of India.
 - (ii) Explain the objectives of the Monetary Policy.

P.T.O.

- (iii) State the types of Mutual Funds.
- (iv) Evaluate the role of Euro-currency markets at the international level.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Functions of Reserve Bank of India
- (ii) Functions of the Small Industries Development Bank of India (SIDBI)
- (iii) Foreign Direct Investment (F.D.I.)
- (iv) Indicators of Financial Development
- (v) Need and objectives of Banking Sector Reforms
- (vi) Significance and nature of Non-Banking Financial Institutes (NBFI).

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]

(i) भारतीय वित्तीय प्रणालीची रचना व कामगिरी स्पष्ट करा.

(ii) भारतातील सहकारी बँकाची रचना आणि कार्ये स्पष्ट करा.

2. कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
- (i) भारतीय औद्योगिक पत आणि गुंतवणूक महामंडळाचे (ICICI) कार्याचे व भूमिकेचे मुल्यमापन करा.
- (ii) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची (IMF) कार्ये व कामगिरीचे समालोचन करा.
3. कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तर प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा : [20]
- (i) भारतीय स्टेट बँकेची उत्क्रान्ती स्पष्ट करा.
- (ii) चलनविषयक धोरणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- (iii) परस्पर निधीचे प्रकार सांगा.
- (iv) युरो चलन बाजाराची आंतरराष्ट्रीय पातलीवरील विकासातील भूमिकेचे मुल्यमापन करा.
4. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) भारतीय रिझर्व्ह बँकेची कार्ये
- (ii) भारतीय लघु उद्योग विकास बँकेची कार्ये
- (iii) विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूक (F.D.I.)
- (iv) वित्तीय विकासाचे निर्देशक
- (v) बँक क्षेत्रातील सुधारणांची आवश्यकता व उद्दिष्टे
- (vi) बँकेतर वित्तीय संस्थेचे महत्व व स्वरूप.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-306

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-305 : Welfare Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is utility function ? Explain issues in inter-personal comparisons of utility.

(2) What is consumer surplus ? Explain fully Marshallian measurement of consumer surplus.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) What is Pareto optimality ? Explain briefly the conditions of Pareto optimality.

(2) Explain in detail Samuelson's utility possibility curve.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the cost benefit analysis.

(2) Explain the problems of public goods.

P.T.O.

- (3) What are the external economies and diseconomies of production ?
- (4) Explain dynamic welfare analysis.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (1) Issues in income distribution
- (2) Pigovian welfare economics
- (3) Arrow's impossibility theorem
- (4) Top level optimum
- (5) Marginal cost pricing
- (6) Hick's concept of consumer surplus.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. कोणताही एक प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) उपयोगिता फलन म्हणजे काय ? उपयोगितेच्या अंतर्व्यक्ती तुलनेतील समस्या स्पष्ट करा.
- (2) उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य म्हणजे काय ? उपभोक्त्याच्या संतोषाधिक्याचे मार्शल यांचे मोजमाप सविस्तर स्पष्ट करा.

2. कोणताही एक प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]
- (1) परेटोची इष्टतमता म्हणजे काय ? परेटोच्या इष्टतमतेच्या अटी थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - (2) सॅम्युअलसनचा उपयोगिता शक्यता वक्र सविस्तर स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणत्याही दोन) : [20]
- (1) खर्च लाभ विश्लेषण स्पष्ट करा.
 - (2) सार्वजनिक वस्तूच्या समस्या विशद करा.
 - (3) उत्पादनाच्या बाह्य बचती व बेबचती कोणत्या ?
 - (4) गतीशील कल्याणाचे विश्लेषण विशद करा.
4. प्रत्येकावर 100 शब्दात थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) : [20]
- (1) उत्पन्न विभाजनातील समस्या
 - (2) पिंगूचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र
 - (3) अॅरोचे अशक्यता प्रमेय
 - (4) उच्चतम इष्टतमता
 - (5) सीमांत खर्च किंमत निश्चिती
 - (6) हिक्सची उपभोक्त्याच्या संतोषाधिक्यांची संकल्पना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-307

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-306 : Economics of Finance)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(1) Has SEBI gained a control on the capital market ? Comment.

(2) State and explain the mechanics of future market.

2. Answer the following questions in **500** words each (any *one*) : [20]

(1) Classify the securities and explain its general characteristics.

(2) Explain in detail the components and working of the stock market.

3. Answer the following questions in detail with **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Explain the mechanics of commodity future.

(2) State and explain the financial sector participants.

P.T.O.

- (3) Explain various stock indices.
- (4) Explain the uses of financial ratios and its limitations.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (1) Arbitrage
- (2) Types of derivatives
- (3) Option market
- (4) Forms of efficient market hypothesis
- (5) Hedgers
- (6) Concept of cash flows.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (1) भांडवल बाजारावर नियंत्रण ठेवण्यास 'सेबी' यशस्वी झाली आहे ? भाष्य करा.
- (2) भविष्य बाजाराची (Future market) यंत्रणा सांगा व स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 500 शब्दांत लिहा (कोणत्याही एक) : [20]

- (1) प्रतिभूतीचे वर्गीकरण करा आणि प्रतिभूतीची सर्वसाधारण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- (2) शेअर बाजारातील घटक आणि त्याचे कार्य सविस्तर स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) वस्तू बाजार यंत्रणा सविस्तर स्पष्ट करा.
- (2) वित्तीय क्षेत्रातील सहभागी सांगा व स्पष्ट करा.
- (3) विविध शेअर निर्देशांक स्पष्ट करा.
- (4) वित्तीय प्रमाण (Financial ratios) चे उपयोग व मर्यादा स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (1) मुल्यांतरपणन
- (2) अनुजाताचे प्रकार
- (3) विकल्प बाजार
- (4) कार्यक्षम बाजार गृहीतकाचे प्रकार
- (5) बचावकर्ते
- (6) रोख प्रवाह संकल्पना.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-308

M.A. (Part II) (Third Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-307 : Economics of Environment)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw a neat diagram wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) State the concept of environment. Explain the effects of environment on human lives.

(2) Explain fully the new model of pollution control.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(1) Explain the concept of sustainable development. Explain how exhaustible resources are obstacles in sustainable development.

(2) What is pollution ? Explain the instruments used for controlling water and air pollution in India.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]

(1) Discuss various types of renewable resources.

P.T.O.

- (2) Macro-economic policies for environment protection.
- (3) Explain the benefits of social forestry.
- (4) Distinguish between human capital and physical capital.

4. Write short notes in **100** words each (any *four*) : [20]

- (1) Types of environment
- (2) Externalities of environment
- (3) Mechanism for environment regulation
- (4) Market policies and environmental degradation
- (5) Causes of air pollution
- (6) Education and water pollution control.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही **एक** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]

- (1) पर्यावरणाची संकल्पना सांगा. पर्यावरणाचे मानवी जीवनावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.
- (2) प्रदुषण नियंत्रणाचे नवीन प्रतिमान सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) शाश्वत विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा. शाश्वत विकासात नाशवंत संसाधने कशाप्रकारे अडथळे आहेत ? स्पष्ट करा.
- (2) प्रदुषण म्हणजे काय ? भारतात हवा आणि जल प्रदूषण नियंत्रणासाठी वापरण्यात येणारे साधनांचे स्पष्टीकरण करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (1) पुनरुज्जीवन संसाधनाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.
- (2) पर्यावरण संरक्षणासाठी समग्र आर्थिक धोरणे.
- (3) सामाजिक वनाचे लाभ स्पष्ट करा.
- (4) मानवी भांडवल व वस्तुरूप भांडवलातील भेद.

4. शोडक्यात 100 शब्दात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) पर्यावरणाचे प्रकार
- (2) पर्यावरणाची बाह्यता
- (3) पर्यावरण नियमनासाठी यंत्रणा
- (4) बाजार धोरणे आणि पर्यावरण न्हास
- (5) हवा प्रदुषणाची कारणे
- (6) शिक्षण आणि जल प्रदुषण नियंत्रण.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-401

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-401 : Macro-Economic Analysis—II)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the Loanable Fund Theory of Interest.

(ii) Explain in detail Baumol's Inventory Theoretical Approach.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Explain the Monetarist and Structurist approach of Inflation.

(ii) Explain the meaning, characteristics and stages of Business cycle.

3. Answer the following questions in detail with **250** words each (any *two*) : [20]

(i) Explain the post-Keynesian approach to demand for money.

(ii) Explain the Classical Theory of Interest.

P.T.O.

- (iii) Explain Analysis of Inflation of Samuelson.
(iv) Explain the Hicks approach of Business Cycle.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Goodwin's model
(ii) Monetary Policy
(iii) Classical approach to Macro-economics
(iv) Neo-classical view on Interest
(v) Business Cycles' Theory of Kaldor
(vi) Solow's approach to theory of Inflation.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या काढा.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) व्याजाचा कर्जाउ-निधी सिद्धांत स्पष्ट करा.

(ii) बॉमोलचा मालसाठ्याबाबतचा सैद्धांतिक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) चलन अतिवृद्धीविषयक मुद्रावादी व संरचनावादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

(ii) व्यापार चक्राचा अर्थ, वैशिष्ट्ये आणि अवस्था स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(i) केन्सोत्तर पैशाच्या मागणीचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

(ii) व्याजाचा सनातनवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.

(iii) सैम्युअलसनचे चलन अतिवृद्धीबाबतचे विश्लेषण स्पष्ट करा.

(iv) हिक्सचा व्यापार चक्रविषयक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

(i) गुडविन प्रतिमान

(ii) चलनविषयक धोरण

(iii) समग्रलक्षी अर्थशास्त्राचा परंपरागत दृष्टिकोन

(iv) व्याजाचा नवसनातनवादी दृष्टिकोन

(v) कॅल्डॉरचा व्यापारचक्राचा सिद्धांत

(vi) सोलो यांचा चलन अतिवृद्धी सिद्धांत दृष्टिकोन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-402

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-402 : Economics of Development)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) What is Dualism ? Critically examine the Higgin's theory of Technical Dualism.

(ii) Explain the term 'Human Resource Development'. Explain the forms (ways) and problems of Human Resource Development.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) "International Trade is an engine of growth." Comment.

(ii) Explain in detail the factors determining the efficiency of large scale production.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words each (any *two*) : [20]
- (i) Explain the external resources for economic development.
 - (ii) Explain the theory of demographic transition.
 - (iii) Explain the importance of Infrastructure development in developing countries.
 - (iv) Explain the role of monetary policy in developing countries.
4. Write short notes on **100** words each (any *four*) : [20]
- (i) Role of M.N.C.s in developing countries
 - (ii) Vicious circle of poverty
 - (iii) New technology and sustainable agriculture
 - (iv) Static gains from trade
 - (v) Balance growth approach
 - (vi) Arguments for capital intensive techniques of production.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे **500** शब्दांत लिहा (कोणताही **एक**) : [20]
- (i) द्विदलतावाद म्हणजे काय ? हिगिन्स यांच्या तांत्रिक द्विदलतावादी सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
 - (ii) मानवी संसाधन विकास संकल्पना स्पष्ट करा. मानवी संसाधन विकासाचे घटक (मार्ग) सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे 500 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) “आंतरराष्ट्रीय व्यापार हा वृद्धीचे इंजिन आहे.” भाष्य करा.
- (ii) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाची कार्यक्षमता ठरविणाऱ्या घटकांची सविस्तर स्पष्टीकरण करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) आर्थिक विकासाकरीताची बाह्य संसाधने स्पष्ट करा.
- (ii) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (iii) विकसनशील देशांत पायाभूत संसाधन विकासाची भूमिका स्पष्ट करा.
- (iv) विकसनशील देशांत चलनविषयक धोरणाची भूमिका स्पष्ट करा.
4. प्रत्येकी 100 शब्दांत थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
- (i) विकसनशील देशांत बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका
- (ii) दारिद्र्याचे दुष्टचक्र
- (iii) नविन तंत्रज्ञान आणि शाश्वत शेती
- (iv) व्यापाराचे स्थितिशील लाभ
- (v) असंतुलीत वृद्धी दृष्टीकोन
- (vi) भांडवलप्रधान उत्पादन तंत्र पद्धतीचे समर्थन.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-403

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-403 : International Economics)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) What is disequilibrium in the balance of payments ? Explain the causes of disequilibrium in the balance of payments.

(ii) Describe the recent changes in the direction and composition of India's foreign trade.

2. Answer the following questions in **500** words (any *one*) : [20]

(i) Explain in detail the methods of exchange control.

(ii) State and explain the objectives and functions of International Monetary Fund.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **250** words (any *two*) : [20]
- (i) State in detail the role of Multinational Corporations.
 - (ii) Explain India's import and export policy since 2000.
 - (iii) Explain the merits of fixed exchange rate.
 - (iv) Explain in brief the Heckscher-Ohlin theory of International trade.
4. Write short notes on (any *four*) : [20]
- (i) Types of terms of trade
 - (ii) Components of Balance of Payments
 - (iii) Impact of foreign investment on Indian economy
 - (iv) Non-tariff barriers
 - (v) Objectives of World Trade Organization
 - (vi) Intra-industry trade.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृती काढा.

1. खालील प्रश्नांची **500** शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही **एक**) : [20]
- (i) व्यवहारतोलातील असंतुलन म्हणजे काय ? व्यवहारतोलातील असंतुलनाची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
 - (ii) भारताच्या अलिकडील काळातील परराष्ट्रीय व्यापाराची दिशा आणि रचना यातील बदल विशद करा.

2. खालील प्रश्नांची 500 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : [20]

(i) विनिमय नियंत्रणाच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

(ii) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दीष्टे आणि कार्ये सांगा व स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

(i) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची भूमिका सविस्तर सांगा.

(ii) भारताचे 2000 पासूनचे आयात-निर्यात धोरण स्पष्ट करा.

(iii) स्थिर विनिमय दराचे गुण स्पष्ट करा.

(iv) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा हेक्चर-ओहलेन सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

(i) व्यापार शर्तीचे प्रकार

(ii) व्यवहारतोलातील घटक

(iii) परकिय गुंतवणूकीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील प्रभाव

(iv) प्रशुल्केतर अडथळे

(v) जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दीष्टे

(vi) आंतरउद्योग व्यापार.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3804]-404

M.A. (Part II) (Fourth Semester) EXAMINATION, 2010

ECONOMICS

(EC-405 : History of Modern Economic Analysis)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Critically explain the theory of value by Hicks.

(ii) Explain fully the contribution by Ohlin in International Trade.

2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]

(i) Elucidate the Economic Geography stated by Paul Krugman.

(ii) Explain critically the Life Cycle Theory by Modigliani.

3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]

(i) State in detail the contribution by Gunnar Myrdal in Developmental Economics.

P.T.O.

- (ii) State how does Stigler contributed in Industrial Economics.
- (iii) Explain the portfolio theory by Tobin.
- (iv) Why has the quantity theory of money by Friedman been called 'Old wine in new bottle' ?

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Preference theory by Paul Samuelson
- (ii) Consumer theory by John Hicks
- (iii) Nash Equilibrium
- (iv) The views of Amartya Sen on distribution of wealth
- (v) Endogenous growth theory
- (vi) Permanent income theory.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे मुद्देसूद आणि नेमकी असावीत.

(iv) आवश्यक त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या काढावी.

1. खालीलपैकी कोणताही **एक** प्रश्नाची 500 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]

(i) हिक्स यांच्या मुल्य सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.

(ii) ओहलीन यांचे आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील योगदान सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एक** प्रश्नाचे उत्तरे 500 शब्दांत लिहा : [20]

(i) पॉल क्रुगमन यांची आर्थिक भुगोल ही संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

(ii) मोदीग्लीआनी यांच्या जीवनचक्र सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]

(i) आर्थिक विकासातील गुन्नार मिर्डाल यांचे योगदान सविस्तर सांगा.

(ii) स्ट्रालर यांनी औद्योगिक अर्थशास्त्रामध्ये कसे योगदान दिले आहे ते सांगा.

(iii) टॉबिन यांचा रोखासंग्रह सिद्धांत स्पष्ट करा.

(iv) 'नवीन बाटलीमध्ये जूनी दारु' असे फ्रिडमनच्या सिद्धांताला का म्हटले आहे ?

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही **चार**) : [20]

(i) पॉल सॅम्युअलसन यांचा पसंती सिद्धांत

(ii) जॉन हिक्स यांचा उपभोक्ता सिद्धांत

(iii) नॅश यांचा संतूलन सिद्धांत

(iv) संपत्तीच्या विभाजनाबाबत अमर्त्य सेन यांचा दृष्टीकोन

(v) अंतर्जात वृद्धी सिद्धांत

(vi) स्थायी उत्पन्न सिद्धांत.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

[3805]-101

M.A. (Part I) (First Semester) EXAMINATION, 2010

HISTORY

Compulsory Paper I

(History and Its Theory)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) *All* questions carry equal marks.

1. Attempt any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Explain the various definition of history with examples.
 - (2) Explain the relation between Economics and History.

2. Attempt any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) What are the main features of Enlightenment theory ?
 - (2) What is post-structuralism ? Give its impact on the writing of history.

3. Attempt any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
 - (1) Explain the cyclic theory of history.
 - (2) Examine the materialistic interpretation of history.

P.T.O.

- (3) What is post-modernism ? Explain it.
- (4) Examine the tradition of history writing in Ancient India.
4. Write short notes on any *four* of the following questions in **100** words each : [20]
- (1) Greco-Roman's contribution of history writing
- (2) Ranke
- (3) Church history writing
- (4) Explain the impacts of Romantic theory on the writing of history
- (5) Ibn Khaldun
- (6) Antonio Gramsci's concept of Hegemony.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
- (1) इतिहासाच्या विविध व्याख्या उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- (2) इतिहास आणि अर्थशास्त्र यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दात लिहा : [20]
- (1) बुद्धिवादी सिद्धांताची मुख्य वैशिष्ट्ये काय होती ?
- (2) उत्तर-संरचनावाद म्हणजे काय ? उत्तर-संरचनावादाचे इतिहास लेखनावर कोणते परिणाम झालेत ते विशद करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तर प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा : [20]

- (1) इतिहासातील चक्राकारगतीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (2) इतिहासातील भौतिकवादी मिमांसेचे परीक्षण करा.
- (3) उत्तर-आधुनिकवाद म्हणजे काय ? स्पष्ट करा.
- (4) प्राचीन भारतातील इतिहास लेखन परंपरेचे परीक्षण करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर थोडक्यात टिपा लिहा (प्रत्येकी 100 शब्दात) : [20]

- (1) इतिहास लेखनातील ग्रीक-रोमनांची कामगिरी
- (2) रांके
- (3) चर्च इतिहासलेखन
- (4) इतिहास लेखनावरील स्वच्छंदतावादाचे परिणाम
- (5) इब्न खाल्दून
- (6) अन्तोनियो ग्रामचीचा प्रभुत्ववाद सिद्धांत.